

Prokon Wind Energy Finland Oy

Petäjäkankaan tuulivoimahanke, Kalajoki

Päätös ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa

1 Hanke

Prokon Wind Energy Finland Oy, Petäjäkankaan tuulivoimahanke, Kalajoki.

2 Vireilletulo

Hankkeesta vastaava on pyytänyt Lupa- ja valvontavirastolta päätöstä siitä, edellyttääkö suunnitteilla oleva Petäjäkankaan tuulivoimahanke ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVA-menettely). Hankkeesta vastaava on toimittanut Lupa- ja valvontavirastoon ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017, YVA-laki) 12 §:n ja YVA-asetuksen 1 §:n edellyttämät tiedot hankkeesta 3.3.2026 ja täydentänyt tietoja 9.4.2026, 16.4.2026, 5.5.2026 ja 4.6.2026.

3 Hankkeesta vastaavan toimittamat tiedot hankkeesta

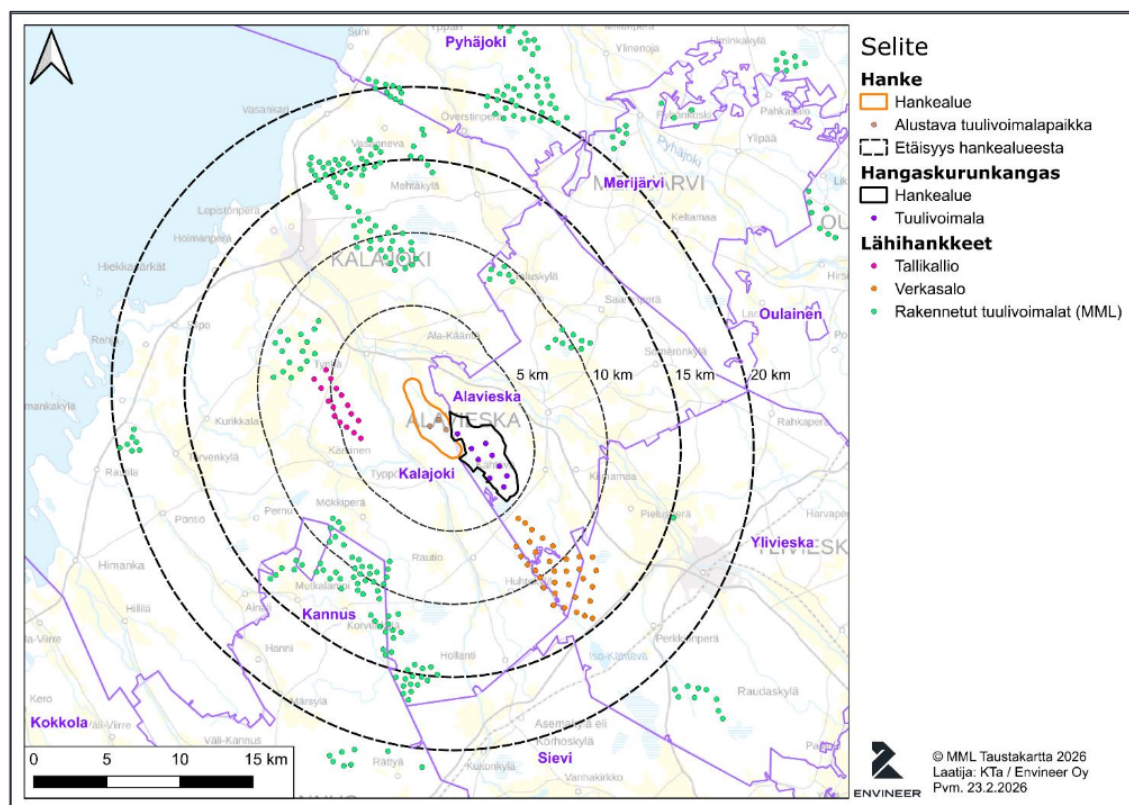
3.1 Hankkeen kuvaus

Petäjäkankaalle, Kalajoelle suunnitellaan rakennettavaksi 3 tuulivoimalaa (kuva 1). Tuulivoimahankkeen voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho noin 10 MW. Petäjäkankaan tuulivoimala-alue sijoittuisi saman hanketoimijan jo luvittaman Hangaskurunkankaan tuulivoimala-alueen yhteyteen. Voimalat liitetään maakaapelein Hangaskurunkankaan sähköasemaan ja kulku hankealueelle toteutetaan Hangaskurunkankaan tiestöä pitkin. Tuulivoimalat sijoitetaan 2 km etäisyydelle asuin- ja lomarakennuksista.

Alavieskan kuntaan sijoittuvan Hangaskurunkankaan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutukset on arvioitu YVA-lain mukaisessa arviointimenettelyssä, josta yhteysviranomaisena toiminut Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus antoi perustellun päätelmänsä 6.10.2022 (POPELY/2415/2020). Hangaskurunkankaan osayleiskaava ja rakennusluvat ovat lainvoimaiset (26.1.2026). Osayleiskaavassa osoitetuille tv-alueille saadaan sijoittaa yhteensä enintään 9 tuulivoimalaa.

3.2 Hankkeesta vastaavan kuvaus hankkeen todennäköisesti merkittävistä ympäristövaikutuksista sekä toimenpiteistä niiden välttämiseksi ja ehkäisemiseksi

Yhdyskuntarakenne ja maankäyttö

Kuva 1. Hankkeen sijoittuminen ja lähimmät toteutetut ja suunnitellut tuulivoimahankkeet (Prokon Wind Energy Finland Oy, YVA-tarveharkinta, Petäjäkankaan tuulivoimahanke, Envineer 27.2.2026)

Tuulivoimahanke sijoittuu toiminnan kannalta sopivalle alueelle ja tukeutuu merkittävässä osin viereiseen Hangaskurunkankaan tuulivoimahankkeeseen. Toiminnassa hyödynnetään pääosin olemassa olevaa tiestöä ja viereisen tuulivoimahankkeen sähkönsiirtoa. Rakentamisen aikana yleiseen tieverkkoon voi kohdistua joitain väliaikaisia tai pysyviä muutostoimenpiteitä. Alue säilyy pääkäyttötarkoitukseltaan metsätalousalueena. Tuulivoimahankkeen rakenteita varten puustosta raivattava maa-ala on vähäinen, enimmillään noin muutama prosentti tuulivoimahankkeen suunnittelualueen pinta-alasta. Tuulivoimaloita ei tulla aitaamaan tai muuten rajoittamaan liikkumista alueella. Menetettävä metsäalue ei ole pinta-alaltaan merkittävä, kun huomioidaan vastaavien alueiden yleisyyttä seudullisessa mittakaavassa. Tuulivoimalat eivät sijoitu pelto- tai viljelysalueille.

Merkittävimmät muutokset kohdistuvat voimaloiden sijoitusalueille, joilla nykyinen maankäyttö estyy toiminnan ajaksi. Hankkeen toteuttaminen ei aiheuta merkittäviä vaikutuksia yhdyskuntarakenteeseen. Alueella ei ole suunnittelumääräyksiä. Kokonaisuudessaan hankkeen vaikutukset nykyiseen maankäyttöön eivät ole merkittäviä.

Hanke ei ole nykyisen maakuntakaavan vastainen hankkeen ollessa maakuntakaavassa määrättyä seudullisesti merkittävän kokoista hanketta pienempi. Suunnittelualueelle laaditaan osayleiskaavaa.

Maisema ja kulttuuriperintö

Maisemavaikutuksia tuulivoimaloista muodostuu laajoille avoimille alueille kuten vesistöihin, peltoaukeille ja puuttomille avosoille. Näkymiä todennäköisesti muodostuu jossain määrin etenkin Kalajoen vesialueelle ja rannoille, Kalajoen ja Vääräjoen rantoja ympäröiville peltoalueille sekä hankealueen eteläpuolisille suoalueille (mm. Sivakkaneva, Jäkeläneva, Iso-Mällineva). Tuulivoima-alueen lähivaikutusalueella sijaitsevat pellot ovat valtaosin laajoja, minkä vuoksi useimmille niistä todennäköisesti näkyvät tuulivoima-alueen kaikki voimalat. Hankealueelle avautuu pitkiä näkymiä etenkin etelästä ja pohjoisista ilmansuunnista. Voimalat näkyvät todennäköisesti selvästi Alavieskan, Typön, Alapään, Verrosen, Raution, Heikkilän, Haapaperän, Ala-Kääntän, Hihnaperän, Pitkäsenkylän ja Tyngän pelloille ja sitä kautta asutukselle.

Ulommalla ja kaukovaikutusalueella sijaitseviin valtakunnallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin (Kalajokilaakson viljelymaisemat 22 km hankealueesta ja Rahjan saaristomaisemat 14 km hankealueesta) saattaa kohdistua maisemavaikutuksia, mutta ne ovat pitkän etäisyyden vuoksi todennäköisesti varsin vähäisiä. Kalajokivarren Pitkäsenkylän – Tyngän maakunnallisesti arvokkaisiin kulttuurimaisemiin kohdistuvat maisemavaikutukset ovat todennäköisiä maisema-alueen läheisyydestä (n. 1 km) sekä joki- ja peltoalueiden pitkistä ja laajoista näkymistä johtuen.

Keskeiset näkymät eivät kuitenkaan todennäköisesti suuntaudu Petäjäkankaan hankealuetta kohti. Alueen lähivaikutusalueelle ulottuvat kaakossa, lounaassa, lännessä ja pohjoisessa useiden rakennettujen, luvitettujen ja suunniteltujen tuulivoima-alueiden lähivaikutusalueet. Alueille, joilla lähivaikutusalueet menevät päällekkäin, aiheutuvat todennäköisesti merkittävimmät yhteisvaikutukset. Myös hankkeen ulommalla vaikutusalueella ja kaukovaikutusalueella sijaitsee useita toteutuneita ja teoreettisia tuulivoima-alueita.

Hankkeen lähivaikutusalueella (6 km) ei ole toiminnassa olevia tuulivoimaloita, joten läheisiin kyliin ei nykytilassa muodostu yhteisnäkymiä tuulivoimaloista hankealueen suuntaan. Kuitenkin toteutuessaan hankealueen kaakkoispuolinen Hangaskurunkankaan tuulivoima-alue muodostaa Petäjäkankaan tuulivoimaloiden kanssa yhteisnäkymiä. Ympäröiviltä alueilta katsottuna erillisten tuulivoima-alueiden voimalat tulevat näkymään maisemassa yhtenäisenä kokonaisuutena Hangaskurunkankaan 9 suunnitellun voimalan hallitessa maisemaa. Noin 5 km etäisyydelle Petäjäkankaan hankealueesta länteen suunnitteilla oleva Tallikallion tuulivoima-alue tulee toteutuessaan muodostamaan yhteisnäkymiä Petäjäkankaan ja Hangaskurunkankaan voimaloiden kanssa katsontasuunnan ollessa Alavieskan taajaman ympäristöstä kohti länttä.

Yhteisvaikutuksia muodostuu tuulivoima-alueen ympärillä sijaitseville valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaille alueille. Mattilanperän, Kähtävän ja Käännän kyliin näkyy

lounaan puolella useita rinnakkaisia tuulivoima-alueita, jotka hallitsevat maisemakuva laajana rintamana. Raution kylään tuulivoimaloita näkyy lähietäisyydellä miltei kaikissa ilmansuunnissa. Tyngän kylään tuulivoimaloita näkyy sekä kaakon että lounaan suunnissa.

Hankkeella ei ole todennäköisiä merkittäviä vaikutuksia hankealueella tai sen lähivaikutusalueella sijaitseviin arkeologisiin kohteisiin. Hankealueella sijaitseva kiinteä muinaisjäänös Kärsänkankaan tervahauta sekä Rounionnevan kiviröykkiö eivät sijaitse voimaloiden suunnitelluilla rakennuspaikoilla tai huoltotieverkostolla. Arkeologiset kohteet huomioidaan myös voimalapaikkojen, sähkönsiirtoreitin ja huoltotieverkoston jatkosuunnittelussa siten, että arkeologisten kohteiden ja rakennettavien alueiden välille jätetään riittävän laaja suojavyöhyke.

Luonnonympäristö

Hankealueelle on toteutettu luontoselvityksiä maastossa vuonna 2025.

Hankealue on pääosin talouskäytössä olevaa metsämaata, eikä hankkeella arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia kasvillisuuteen tai luontotyypeihin. Lähtökohtaisesti tuulivoimalat suunnitellaan sijoitettavaksi hankealueelle niin, että ne sijoittuvat pääosin metsätalouskäytössä olevalle kangasmaalle tai ojitettujen puustoisten soiden reunoille.

Näiltä osin alueella esiintyvä kasvillisuus ja luontotyypit menetetään pysyvästi rakennettujen tuulivoimaloiden ja tiestön alle. Nämä alueet ovat jo muuttuneet ihmistoiminnan vaikutuksen alaisiksi kohteiksi eikä näiltä osin luonnontilaista tai monimuotoisuudelle merkittäviä ympäristöjä tulla menettämään.

Kasvillisuus- ja luontotyyppivaikutukset kohdistuvat todennäköisesti tavanomaisiin lajeihin ja luontotyypeihin, sillä hankealueella ei ole havaittu tai tavattu luonnonsuojelulain, vesilain tai metsälain mukaisia luontotyypejä, eikä uhanalaisia, alueellisesti uhanalaisia, rauhoitettuja tai luontodirektiivin liitteen IV(b) lajeja, jotka tulisi ottaa suunnittelussa huomioon. Hankealueelta ei myöskään ole tunnistettu metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä. Hankealueen keskiosissa havaitut huomionarvoiset luontotyyppikuviot suositellaan kuitenkin jätettävän rakentamisen ulkopuolelle, sillä ne saattavat täyttää metsälakikohteiden tunnuspiirteet.

Vaikutukset linnustoon ovat kohtalaisia, sillä hankealue sijoittuu suurten muuttavien lintujen päämuuttoreiteille ja osa törmäyskorkeudella (I ja II) lentävien harmaahanhien, kurkien, laulujoutsenten sekä päiväpetolintujen kevät- ja syysmuutosta linjautuu hankealueen yli. Voimalamäärä on kuitenkin vähäinen ja linnut saattavat kiertää voimalat, jolloin törmäysriski pienenee. Mikäli ulkoinen sähkönsiirto toteutetaan ilmajohdolla, muodostavat myös ilmajohdot alueella lentävälle linnustolle törmäysriskin.

Hankealueella on havaittu direktiivilajeista pohjanlepakoita, viitasammakoita ja satunnaisesti myös suurpetoja. Direktiivilajeista hankkeella saattaa olla vaikutuksia hankealueella tavattuun viitasammakkoon sekä pohjanlepakoihin, mikäli lajien nykyiset elinympäristöt jäävät rakennettavien alueiden alle tai mikäli voimalapaikkojen, teiden tai sähkönsiirtolinjojen rakentaminen muuttaa lajien elinympäristöjen säilymisen edellytyksiä

merkittävästi. Hanke on kuitenkin mahdollista toteuttaa siten, ettei huomionarvoisten lajien paikallisia elinympäristöjä heikennetä. Hanke ei sijaitse metsäpeuran elinalueella eikä hankkeella arvioida olevan vaikutusta sen suojelutasoon.

Hankealuetta lähimmät suojelualueet sijaitsevat etäällä hankealueesta eikä hankkeella arvioida olevan vaikutuksia suojelualueisiin tai Natura-alueiden suojeluperusteisiin.

Ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen kohdistuvat vaikutukset

Voimalat sijoitetaan 2 km etäisyydelle asuin- ja lomarakennuksista melu- ja välkevaikutusten rajoittamiseksi. Tuulivoimaloiden varjovälkkeen ei arvioida aiheuttavan merkittävää häiriötä, sillä välke syntyy vain auringon paistaessa ja tietyistä suunnista, jolloin sen esiintyminen on rajallista ja lyhytaikaista. Myöskään toiminnan aikaisen melun ei arvioida häiritsevän hankealueen ulkopuolisia asuin- tai lomarakennuksia, sillä tuulivoimamelu on tasaista ja vaimenee etäisyyden kasvaessa. Tuulivoimaloista aiheutuva melu- ja välkevaikutukset ovat kokonaisuudessaan pieniä.

Merkittävimmät liikennevaikutukset syntyvät hankkeen rakentamisen aikana, jolloin betonin, maa-ainesten ja voimalakomponenttien kuljetukset lisäävät raskasta liikennettä hankealueelle johtavilla teillä. Rakentamisvaiheen jälkeen liikenteen määrä vähenee merkittävästi, sillä toiminnan aikaiset vaikutukset rajoittuvat yksittäisiin huoltokäynteihin. Näin ollen liikenteestä aiheutuvat kokonaisvaikutukset arvioidaan pieniksi.

Hanke ei estä alueen virkistyskäyttöä. Hankkeella ei ole merkittäviä haitallisia ja laaja-alaisia terveysvaikutuksia. Hankkeesta voi syntyä myönteisiä vaikutuksia työllisyyteen rakentamisen aikana. Kokonaisuudessaan hankkeen sosiaaliset vaikutukset ovat pieniä.

Pinta- ja pohjavedet

Hankealue sijaitsee Vääräjoen valuma-alueella (53.09) sekä Siiponjoen-Alajoensuun alueella (53.01). Lähimmät vesistöt ovat Härönjärvi noin kilometrin päässä, Vääräjoki 1,5 kilometrin etäisyydellä ja Kalajoki 1,7 kilometrin etäisyydellä hankealueesta.

Hankealueen ympäristössä on runsaasti metsä- ja maataloudesta syntynyttä ojitusta, joiden julkiset virtaussuuntatiedot ovat puutteelliset. Ojien ja maanpinnanmuotojen karttatarkastelun perusteella ojavesien voidaan arvioida ohjautuvan hankealueen lähiympäristössä joko pohjoiseen Kalajokeen tai eteläiseen Vääräjokeen riippuen siitä, kumpi suurista pintavesistöistä on ojitettua aluetta lähempänä. Kalajoen vesistöalueen järvi- ja pintavesimuodostumien ekologisessa tarkastelussa on tunnistettu, että Vääräjokeen kohdistuu painetta ekologisen tilan heikentymiselle maataloudesta ja happamista sulfaattimaista. Hankealue sijaitsee entisen merenpohjan alueella, jossa on laajalti sulfaattimaita, joiden maankäytöstä aiheutuu happamuuskuormituksen riskiä.

Hankealueella tai sähkönsiirtoreitillä ei sijaitse luokiteltuja pohjavesialueita eikä hankealueen läheisyydessä sijaitse siten myöskään vedenottamoita. Yksityisten talousvesikaivojen ja lähteiden sijainnista ei ole tietoa.

Hankkeen vaikutukset maa- ja kallioperään sekä pinta- ja pohjaveteen ovat pieniä vaikutusten ollessa hyvin pienialaisia ja lyhytaikaisia.

Muut lähialueen tuulivoimahankkeet ja yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa

Petäjäkankaan tuulivoimahanke rajautuu itäpuolella saman toimijan (Prokon Wind Energy Finland Oy) Hangaskurunkankaan tuulivoimahankeeseen, joka sijaitsee Alavieskan kunnan alueella ja on luvitettu. Hangaskurunkankaan kaavassa on lupa yhdeksän tuulivoimayksikön sijoittamiseen alueelle. Petäjäkankaan hankkeen on tarkoitus liittyä Hangaskurunkankaan hankkeeseen. Sähkönsiirto toteutetaan maakaapelein.

Toinen luvitusvaiheessa oleva hanke on Neoen Renewables Finland Oy:n Tallikallion tuulivoimahanke, joka sijaitsee Kalajoen kaupungissa noin 4 kilometrin päässä Petäjäkankaan hankealueesta luoteeseen. Tallikallion hankkeessa suunnitellaan 16–22 tuulivoimalan rakentamista. Kolmas luvitusvaiheessa oleva hanke on Winda Energy Oy:n Verkasalon tuulivoimahanke, joka sijaitsee Petäjäkankaan hankealueesta noin 5 kilometriä kaakkoon. Verkasalon hankkeessa suunnitellaan 33 tuulivoimalan rakentamista. Tuotannossa olevia tuulivoima-alueita sijoittuu 5 kappaletta hankealueelta noin 10 km etäisyysvyöhykkeelle.

Petäjäkankaan hanke muodostaa eniten yhteisvaikutuksia siihen liittyvän Hangaskurunkankaan hankkeen kanssa. Yhteisvaikutusten ei kuitenkaan arvioida muodostuvan merkittäviksi verrattuna jo Hangaskurunkankaan hankkeesta aiheutuviin vaikutuksiin, sillä 3 voimalan lisäys rakennettavaan kokonaisuuteen on luonteeltaan vähäinen.

Muutokset maisemassa tulevat olemaan isoimmassa roolissa yhteisvaikutusten suhteen. Hangaskurunkankaan rakentuessa todennäköisesti aikaisemmin, maisemakuvaan tulee sijoittumaan 9 kookasta tuulivoimayksikköä ja mahdollisesti tähän kokonaisuuteen myöhemmin rakentuvat 3 Petäjäkankaan lisävoimalaa, eivät tule merkittävästi muuttamaan kohteen maisemakuvaa mistään suunnasta arvioituna. Laajassa maisemakuvassa tasaisella seudulla molempien alueiden voimat näkyvät yhtäläisesti kaikille näkymäalueille. Kalajoen kaupungin alueella on jo runsaasti rakennettua tuulivoimaa ja myöskään siinä kokonaisuudessa Petäjäkankaan 3 lisävoimalaa eivät muodosta merkittävää roolia.

Muuttolinnuston kannalta Petäjäkankaan ja Hangaskurunkankaan voimat muodostavat yhteisen esteen muuttoreitille. Tässä kokonaisuudessa Petäjäkankaan 3 lisävoimalaa eivät kuitenkaan muodosta merkittävää lisäestettä muuttoreitille, joskin on huomattava, että ne hiukan kaventavat alueella olevaa tuulivoimaloista vapaata käytävää, mikä on jäämässä Hangaskurunkankaan ja Tallikallion hankealueiden väliin. Lisäksi Kalajoen eteläpuoliselle metsäalueelle on muodostumassa melko laaja pitkänomainen tuulivoimahankkeiden vyöhyke kaakkois-luoteissuunnassa, millä voidaan kokonaisuudessaan olevan yhteisvaikutuksia muuttolinnustoon. Tilanne ei kuitenkaan ole merkittävästi erilainen kuin koko Kokkolan ja Raahen välisellä rannikkokaistaleella, missä muuttolinnuston on sopeuduttava tuulivoimaloiden olemassaoloon.

Yhteisvaikutuksia voi muodostua myös meluun ja välkkeeseen, mutta tässä tapauksessa, kun voimalat on jo lähtökohtaisesti sijoitettu 2 km etäisyydelle asuin- ja lomarakennuksista, ei yhteisvaikutukset muodostu merkittäviksi.

Muista hankkeista yhteisvaikutuksia voi aiheutua Gasgridin vetyputkihankkeen kanssa. Petäjäkankaan kohdalla vetyputki on suunniteltu sijoittuvan hankealueen läpi, mutta koska hankkeet ovat luonteeltaan aivan erityyppisiä, ei merkittäviä yhteisvaikutuksia niistä muodostu. Hankkeiden rakentaminen vaikuttaisi alueen maankäyttöön sekä metsien kasvillisuuteen ja luontotyypeihin jossain määrin.

4 Asian käsittely

4.1 Asian muu käsittely

Tässä päätöksessä käsitellään enintään 3 voimalan hanketta.

Hankkeesta vastaava on alun perin suunnitellut laajempaa, enintään 11 voimalan hanketta Petäjäkankaan alueelle, mitä koskien asiasta on järjestetty YVA-lain 8 §:n tarkoittama ennakkoneuvottelu 19.11.2025 yhteysviranomaisena toimineen Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen toimesta. Tämän jälkeen hankkeesta vastaava on muuttanut hankesuunnitelmaansa, ja suunnittelee nyt pienempää hanketta alueelle.

Hankkeesta vastaava on lisäksi 9.4.2026 pyytänyt Lupa- ja valvontaviraston kannanottoa, sovellettaisiinko hankkeeseen YVA-menettelyä, jos siinä toteutettaisiin alueelle 4 tuulivoimalaa. Toimitettu aineisto oli käytännössä saman sisältöinen 3 voimalan hanketta koskevan aineiston kanssa, sillä lisäyksellä että hankkeesta vastaava oli teettänyt alustavan melu- ja välkeselvityksen 4 voimalan hankkeesta.

4.2 Viranomaisten kuuleminen

Lupa- ja valvontavirasto on varannut 8.4.2026 mahdollisuuden antaa lausunto hankesuunnitelmasta seuraaville viranomaistahoille:

Alavieskan kunta, Kalajoen kaupungin kaavoitusviranomainen, Kalajoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen, Pohjois-Pohjanmaan liitto.

Hankkeesta vastaavan 9.4.2026 ilmoitettua, että suunnittelee alueelle mahdollisesti enintään 4 voimalan hanketta, Lupa- ja valvontavirasto lähetti edellä mainituille tahoille suurempaa hanketta koskevan täydentävän lausuntopyynnön 16.4.2026.

Lausunnon antoivat Kalajoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen ja Pohjois-Pohjanmaan liitto. Lausuntojen keskeinen sisältö on esitetty alla.

Kalajoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Kalajoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen katsoo, että uusien voimaloiden lisääminen ilman uutta YVA-menettelyä sellaisen tuulivoimapuiston jatkoksi tai reuna-alueelle, jonka ympäristövaikutusten arviointi on jo tehty valmiiksi ja luvat myönnetty, ei ole

hyvä käytäntö. Lähtökohtaisesti tuulivoimapuistojen ympäristövaikutukset ja yhteisvaikutukset muiden tuulivoimapuistojen kanssa tulisi arvioida kokonaisuutena. Kokonaisuuden arviointi ja ennakoitavuus vaikeutuvat, jos tuulivoimapuistojen välisille alueille rakennetaan laajennusosia, joiden ympäristövaikutuksia ei arvioida YVA-menettelyssä. Riskinä on YVA-menettelyn merkityksen heikkeneminen.

Suunnitelman mukainen tuulivoimahanke voidaan ennalta arvioiden toteuttaa ilman kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen myöntämää ympäristölupaa, sillä esitettyjen mallinnusten perusteella melu- ja välkevaikutukset eivät todennäköisesti aiheuta naapurussuhdelain mukaista kohtuutonta räsytystä lähimmälle asutukselle. Jos voimaloiden määrä kasvaa tai sijainti hankealueella muuttuu merkittävästi nyt esitetystä, tulee YVA-menettelyn soveltamisen tarve ja myös ympäristöluvanvaraisuuden tarve joka tapauksessa arvioida uudelleen.

Pohjois-Pohjanmaan liitto

Voimassa olevan alueidenkäyttölain mukaisesti maakuntakaava ohjaa seudullisesti merkittävää tuulivoimarakentamista, Pohjois-Pohjanmaalla lainvoimaisten vaihemaakuntakaavojen ja voimaan määrätyn energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan osalta vähintään kymmenen voimalaa käsittävän hankkeen tuulivoimarakentamista. Petäjäkankaan tuulivoimahanke on maakuntakaavojen näkökulmasta ei-seudullinen hanke, sillä hankkeessa toteutettaisiin enintään neljä voimalaa. Maakuntakaavan tuulivoimaa koskevat yleiset suunnittelumääräykset ohjaavat kuitenkin myös pienempien ei-seudullisten tuulivoima-alueiden suunnittelua.

Maakuntakaava muodostaa keskeisen lähtökohdan seudullisten tuulivoimahankkeiden suunnittelulle. Kaavan tavoitteena on tuulivoimarakentamisen kokonaisuuden ohjaaminen ja yhteisvaikutusten hallinta koko maakunnan tasolla. Maakuntakaavan ohjausvaikutuksen huomioiminen edellyttää, että kaavan tavoitteet, periaatteet, kaavassa osoitettujen alueiden rajaamisen perusteet ja kaavan suunnittelumääräykset otetaan suunnittelussa huomioon. Tuulivoimahankkeen suunnitelma ei saa kuitenkaan olla ristiriidassa maakuntakaavan keskeisten tavoitteiden ja periaatteiden kanssa, eikä kaava tai suunnittelutarveratkaisu saa vaikeuttaa maakuntakaavan toteuttamista. Suunniteltaessa ei-seudullista tuulivoima-aluetta, on hankkeen vaikutusten arvioinnissa varmistuttava, ettei kyseinen pienempi tuulivoima-alue vaaranna tai estä maakuntakaavassa osoitetun seudullisen tuulivoima-alueen toteutumista.

Pohjois-Pohjanmaalla tuulivoima-alueiden kokonaishallintaa haastaa tuulivoimarakentamisen tilanne. Maakuntaan on jo toteutunut lukuisia tuulivoimapuistoja ja vireillä on runsaasti tuulivoimahankkeita. Näistä osa sijaitsee alueilla, jotka eivät ole yhteisvaikutusten osalta ongelmattomia. Hyvinkin pieni, muutaman teollisen kokoluokan tuulivoimalan kokonaisuus voi estää paremmalla sijainnilla olevan suuremman tuulivoima-alueen rakentumisen, mikäli yhteisvaikutukset ylittävät merkittävän haitan rajan. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa osoitetut tuulivoima-alueet ovat ensisijaisia seudullisesti merkittävien tuulivoima-alueiden sijoittamispaikkoja, jotka on todettu vaikutuksiltaan vähiten muuta maankäyttöä haittaaviksi. Vaihemaakuntakaavan

yhteisvaikutusten arvioinnissa on huomioitu myös pienempien tuulivoimahankkeiden ja maakuntarajoilla sijaitsevien seudullisesti merkittävien tuulivoima-alueiden yhteisvaikutukset.

Maakuntakaavat

Pohjois-Pohjanmaalla on neljä lainvoimaista maakuntakaavaa: 1.-3. vaihemaakuntakaavat ja Hanhikiven ydinvoimamaakuntakaava. Maakunnan viimeisin maakuntakaava, Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava, hyväksyttiin maakuntavaltuuston kokouksessa 27.5.2025 (§ 5) ja on määrätty alueidenkäyttölain 201 §:n mukaisesti voimaan ilman lainvoimaa maakuntahallituksen kokouksessa 18.8.2025 (§ 92). Merkittävänä teemoina Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa on tarkasteltu maakunnan tuulivoiman kokonaisuutta, uusien tuulivoima-alueiden osoittamista, luonnon monimuotoisuutta ja sähkönsiirron kehittämistarpeita.

Hyväksymispäätöksestä toimitettiin Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen 15 valitusta, joista yksi kohdistui Petäjäkankaan tuulivoimahankkeen kaakkoispuolelle osoitettuun tuulivoimaloiden alueeseen tv-1 384 (Hangaskurunkangas).

Voimaan määrätyssä energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa hankealueen kaakkoispuolelle on osoitettu tuulivoimaloiden alue tv-1 384 (Hangaskurunkangas). Petäjäkankaan alueelle ei ole osoitettu seudullista tuulivoimaloiden aluetta. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan luonnosvaiheessa Petäjäkankaan alueelle osoitettiin potentiaalinen tuulivoimaloiden alue tv-3 504 (Hangaskurunkangas 2), mutta alue poistettiin viranomaisehdotusvaiheessa mm. merkittäviin maisemaan, asutukseen ja muuttolinnustoon kohdistuvien yhteisvaikutusten vuoksi.

Petäjäkankaan tuulivoimahanketta voidaan pitää Hangaskurunkankaan tuulivoimahankkeen laajennuksena. Yhdessä Hangaskurunkankaan hankkeen 9 voimalan kanssa ne muodostavat vaikutuksiltaan seudullisesti merkittävän tuulivoima-alueen. Maakuntakaavan ohjausvaikutusten näkökulmasta seudullisesti merkittävä tuulivoima-alue on sijoitettava maakuntakaavassa osoitetulle tuulivoima-alueelle tai tukeuduttava siihen kiinteästi.

Hankkeen vaikutukset

Petäjäkankaan tuulivoimahanke sijoittuu Pohjois-Pohjanmaan rannikon linnuston päämuuttoreitin välittömään läheisyyteen sekä laajemmalle lintumuuton pääväylälle sekä useiden muuttolintujen kevät- ja syysmuuton pääreiteille (piekana, metsähanhi, kurki). Muuttolinnuille törmäysvaikutukset voivat osoittautua merkittäviksi, jos tuulivoima-alue sijoittuu päämuuttoreitille, etenkin muuttoreitin keskittymä- ja pullonkaula-alueelle tai kerääntymisalueiden läheisyyteen. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa ei ole osoitettu uusia tuulivoimaloiden alueita Pohjois-Pohjanmaan rannikon linnuston päämuuttoreitille eikä uutta tuulivoimaa suositella lainkaan kansainvälisesti merkittävälle lintujen muuttoreitille. Päämuuttoreitille tai sen välittömään läheisyyteen rakentuvat uudet tuulivoimalat voivat toteutuessaan aiheuttaa suuren riskin, jossa kumulatiiviset törmäysvaikutukset nousevat populaatiotasolla merkityksellisiksi.

Lähimmillään noin 1 kilometrin päässä hankealueen luoteispuolella sijaitsee maakunnallisesti arvokas Pitkäsenkylä-Tyngän kulttuurimaisema-alue. Noin kahden kilometrin päässä hankealueen koillispuolella sijaitsee maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö, Kääntä. Petäjäkankaan suunnitellut tuulivoimalat toteutuessaan voimistaisivat maisemaan ja ihmisten elinoloihin kohdistuvia yhteisvaikutuksia.

Petäjäkankaan suunniteltu tuulivoima-alue on sijainniltaan haastava muuttolinnustoon, arvokkaisiin maisema-alueisiin ja ihmisten elinoloihin kohdistuvien yhteisvaikutusten vuoksi. Petäjäkankaan alueelle ei ole osoitettu lainvoimaissa vaihemaakuntakaavoissa eikä voimassa olevassa energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa tuulivoimaloiden aluetta. Pohjois-Pohjanmaan liiton näkemyksen mukaan Petäjäkankaan tuulivoimahanke todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan merkittäviä ympäristövaikutuksia, vaikka suunniteltu hanke jää alle 5 voimalan ja kokonaisteholtaan alle 45 MW. Pohjois-Pohjanmaan liitto näkee tarpeellisena, että hankkeessa sovelletaan YVA-menettelyä.

4.3 Hankkeesta vastaavan kuuleminen

Hankkeesta vastaavalle on ennen päätöksentekoa annettu tilaisuus tulla kuulluksi saaduista lausunnoista. Hankkeesta vastaava on toimittanut selityksen Lupa- ja valvontavirastoon 4.6.2026. Hankkeesta vastaava on todennut selityksessään maakunnan liiton lausuntoon mm. seuraavaa:

Linnusto

Hanke ei sijoitu piekanan kevät- tai syysmuuton päämuuttoreitille, kurjen syysmuuton päämuuttoreitille tai metsähanhen kevätmuuton päämuuttoreitille.

Koska Petäjäkankaan 3-4 tuulivoimalan rakentaminen on leveydeltään marginaalinen koko kurjen kevätmuuton päämuuttoreitin kokonaisleveyteen nähden ja Petäjäkankaan tuulivoima-alueen luontoselvityksissä havaitusta kurjen muutosta pääosa tapahtui törmäyskorkeuden yläpuolella ja vain neljäsosa hankealueen kautta, hankkeesta vastaavan näkemyksen mukaan kurjen kevätmuutolle ei todennäköisesti aiheudu merkittäviä vaikutuksia yhteisvaikutukset huomioiden.

Linnustaselvityksen mukaan yli puolet havaitusta hanhen syysmuutosta tapahtui törmäyskorkeuden yläpuolella ja havaitusta muutosta lähes puolet kulki hankealueen pohjoisosan kautta sijoittuen kauas alueelta, jonne hakija suunnittelee 3-4 voimalan rakentamista.

Liiton lausunnossa ei ole perustelu miksi Petäjäkankaan hankkeesta aiheutuu todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia muuttolinnustoon ja miksi niitä ei voitaisi perustellusti selvittää kaavoituksessa.

Maisema

Hankkeesta vastaava on laatinut havainnekuvia tuulivoimaloiden näkymisestä maisemassa. Havainnekuvasovitteesta on nähtävissä, että Petäjäkankaan suunnitellut voimalat hieman voimistavat maisemavaikutuksia maakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön, Kääntään. Suunnitellut voimalat hieman voimistavat maisemavaikutuksia maakunnallisesti arvokkaaseen Pitkäsenkylä-Tyngän kulttuurimaisema-alueeseen. Hankkeesta vastaavan näkemyksen mukaan 3-4 tuulivoimalan lisäystä maisemassa, jossa jo näkyy Hangaskurunkankaan luvitetut tuulivoimalat ei kuitenkaan voida pitää merkittävänä.

Melu ja välke

Koska Petäjäkankaan tuulivoimalat sijoitetaan vähintään 2 kilometrin päähän asuin- ja lomarakennuksista, ei ole todennäköistä, että Petäjäkangas aiheuttaa merkittäviä vaikutuksia yhteisvaikutukset huomioiden.

5 Lupa- ja valvontaviraston päätös

Petäjäkankaan tuulivoimahankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Lupa- ja valvontaviraston arvion mukaan hanke todennäköisesti aiheuttaa merkittäviä ympäristövaikutuksia, kun otetaan huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne.

Koska jo 3 voimalan kokonaisuuteen sovelletaan Lupa- ja valvontaviraston päätöksen mukaan YVA-menettelyä, Lupa- ja valvontavirasto ei anna erillistä päätöstä 4 voimalaa koskevasta hankkeesta.

5.1 Päätöksen perustelut

Lupa- ja valvontaviraston päätös ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa perustuu YVA-lain 3 ja 11 §:ään.

Arviointimenettelyä sovelletaan yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, YVA-lain liitteen 1 hankeluettelon mukaisten hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia (YVA-laki 3 § 2 mom.).

Päätöksenteossa otetaan huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne sekä hankkeen kuuluminen tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/92/EU (YVA-direktiivi) liitteessä II lueteltuihin hankkeisiin. Päätöksenteon perustana olevista tekijöistä säädetään YVA-lain liitteessä 2.

Hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne

YVA-lain liitteen 2 kohdan 1 mukaisesti hankkeen ominaisuuksia tarkastellessa on otettava huomioon erityisesti hankkeen koko ja sen yhteisvaikutukset muiden olemassa olevien ja/tai hyväksyttyjen hankkeiden kanssa. Hankeluettelon kohdan 7e) tuulivoimaloiden raja-arvoihin (5 voimalaa tai kokonaisteho vähintään 45 MW) verrattuna Petäjäkankaan hanke on molempien raja-arvojen osalta hankeluetteloa pienempi (3 voimalaa ja enintään 30 MW). Hanke kuitenkin sijoittuu Hangaskurunkankaan luvitetun tuulivoimahankkeen välittömään läheisyyteen, ja yhdessä ne muodostavat 12 voimalan tuulivoimapuistokokonaisuuden.

Hangaskurunkankaan tuulivoimahankkeen YVA-menettelyssä annetussa perustellussa päätelmässä yhteysviranomaisen on todennut sen merkittävimpien vaikutusten olevan vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön, vaikutukset luontoon sekä vaikutukset ihmisten elinoloihin. Hanketta ei ole vielä toteutettu, joten sen ympäristövaikutuksista ei ole kertynyt tietoa esimerkiksi seurannan myötä. Siitä lopullisesti aiheutuvien ympäristövaikutusten merkittävyyteen liittyy siis epävarmuutta.

Joidenkin vaikutuslajien osalta sijoittuminen Hangaskurunkankaan välittömään läheisyyteen voidaan arvioida pienentävän Petäjäkankaan hankkeesta aiheutuvia vaikutuksia. Hankkeissa hyödynnetään yhteistä tiestöä, voimajohtoliityntää sekä sähköasemaa, jolloin tarvittavista tukitoiminnosta aiheutuu itsenäiseen hankkeeseen verrattuna vähemmän vaikutuksia. Maiseman osalta tuulivoimaloita sijoittuu lähemmäs Kala- ja Vääräjoen varren asutusta, mutta muutosta näkymässä kaakko-luoteis-suunnassa ei voida pitää merkittävänä voimaloiden jäädessä osin toistensa peittoon.

Petäjäkankaan hankkeelle on laadittu alustava melu- ja välkemallinnus. Mallinnusten perusteella voimalat on sijoitettu siten, että melusta tai välkkeestä ei todennäköisesti aiheudu ihmisten elinoloihin merkittäviä vaikutuksia. Mallinuksissa ei ole huomioitu Hangaskurunkankaan voimaloita, mutta kyseisen hankkeen YVA-menettelyyn laadittuja selvityksiä tarkasteltaessa ei ennalta vaikuta siltä, että yhteisvaikutukset nousisivat merkittäviksi melun ja välkkeen osalta. Asiaan liittyy jonkin verran epävarmuutta siltä osin, että varsinaista yhteisvaikutusta ei ole mallinnettu ja lisäksi siihen, vastaisivatko toteutettavat voimalat mallinuksissa lähtötietoina käytettäviä.

Toisten vaikutuslajien osalta hanke kasvattaa Hangaskurunkankaan vaikutuksia. Hanke laajentaa tuulivoimaloille varattua aluetta, millä on vaikutuksia maisemaan koillis-lounais suunnassa. Jo Hangaskurunkankaan voimala-alue sijoittuu rannikon muuttolintureitteihin nähden poikittain, ja Petäjäkankaan hanke toteutuessaan edelleen kaventaisi muuttokäytävää.

Vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen

Hankkeen vaikutusten arvioinnissa on tunnistettu valtaosa tärkeimmistä luontovaikutuksista tyydyttävällä tasolla. Tärkeimmiksi luontoarvoiksi alueella nostetaan viitasammakon lailla suojatut lisääntymis- ja levähdyspaikat, pöllöt, petolinnut sekä monimuotoisuutta tukevat ja turvaavat luontotyytit. Hankkeen luontoselvitykset on tehty pääosin ammattitaitoisesti ja tyydyttävästi ja raportoitu selkeästi ja johdonmukaisesti.

Lupa- ja valvontavirasto nostaa hankkeesta vastaavan tunnistamien tärkeiden luontovaikutusten joukkoon lisäksi suurpetoihin kohdistuvat vaikutukset, vaikutukset muuttolintuihin sekä hankkeen aiheuttamat yhteisvaikutukset etenkin viereisen Hangaskurunkankaan hankkeen kanssa.

Hankealueen keskiosissa on ilmoitettu olevan joitain luontokohteita, jotka saattavat soveltua metsälakikohteiksi. Näiden kohteiden soveltuvuus metsälakikohteiksi on tarkistettava ja alueita on tarvittaessa kohdeltava metsälakikohteiden mukaisesti ja tällöin varmistettava, ettei niihin kohdistu merkittävää haittaa.

Tarvearviossa jo esitettyjen luonnonsuojelu- ja merkittäviä luonnonarvoja sisältävien alueiden lisäksi alle 10 km säteellä hankealueesta sijaitsevat myös Pitkäsenkylän peltoaukea, Isonkarhunkääntäjän luonnonsuojelualue, Kaakkurinneva sekä Hangaskurunkankaan hankealueella sijaitseva suojelutarkoitukseen varattu valtion omistama kiinteistö. Merkittävät vaikutukset näihin alueisiin tulee luontovaikutusten arvioinnissa sulkea pois.

Erityisesti suuriin petolintuihin voi kohdistua merkittäviä haittavaikutuksia, sillä hankealueella tai sen välittömässä läheisyydessä on havaittu kahden pesäpaikkauskolliseksi luokiteltavan petolintulajin, kanahaukan ja viirupöllön, käytössä oleva pesä tai poikue, jonka lähellä pesä todennäköisesti sijaitsee. Tuulivoimalat voivat näiden pesien kohdalle tai niiden reviirin alueelle sijoituessaan hävittää pesän tai vaarantaa pesien käyttökelpoisuuden luonnonsuojelulain 70 § vastaisesti. Näiden lajien lisäksi alueen vaikutusalueella mahdollisesti pesivän merikotkan pesäpuu on suojeltu luonnonsuojelulain 73 § perusteella. Mikäli alueella tavataan muiden pesäpaikkauskollisten lintujen pesiä, ne ovat myös luonnonsuojelulain 70 § suojaamia.

Petolintujen väistö- ja karttamiskäyttäytyminen tuulimyllyihin vaihtelee lajeittain sadoista metreistä kilometreihin (Tolvanen, A., Routavaara, H., Jokikokko, M., & Rana, P. (2023). How far are birds, bats, and terrestrial mammals displaced from onshore wind power development? – A systematic review. *Biological Conservation*, 288, 110382), mikä altistaa pesivät linnut selvään riskiin altistua voimaloiden aiheuttamalle häiriölle. Tämän lisäksi voimaloista aiheutuu mitä todennäköisimmin suoraa törmäysriskiä näille lajeille. Näiden riskien merkittävyys riippuu voimaloiden lopullisesta sijoituspaikasta ja arvioitavien lajien herkkyydestä. Tämänhetkisen tiedon pohjalta Lupa- ja valvontavirasto ei kuitenkaan voi poissulkea merkittäviä vaikutuksia pesiviin petolintuihin. Hankkeesta voi näin ollen aiheutua pesiville petolinnuille merkittävää haittaa luonnonsuojelulain 70 § vastaisesti.

Petolintujen lisäksi alueelta on tunnistettu myös uhanalaisten lintujen pesintää. Näihin lukeutuvat alueelta tavatut haara-, terva- ja räystäspääsky, jotka kaikki ovat pesäpaikkauskollisia, terva- ja räystäspääsky ovat erittäin uhanalaisia ja räystäspääsky kuuluu Suomen ympäristökeskuksen kiireellisesti suojeltavien lajien listalle. Lisäksi yhden toisen erittäin uhanalaisen pesäpaikkauskollisen linnun on epäilty voivan pesiä hankealueella. Näiden pesäpaikkauskollisten lajien mahdollisia pesiä suojaa luonnonsuojelulain 70 §. Tuulivoimaloiden sijoittelusta ja näiden lajien

häiriöherkkyydestä riippuen, hankkeen vaikutukset näihin lajeihin voivat nousta merkittäviksi.

Alueella on havaittu myös suuria petoeläimiä kuten karhua ja ahmaa, joihin voi kohdistua karttamiskäyttäytymistä aiheuttavaa häiriötä hankealueella sijaitseville reviireille. Lajien häiriökäyttäytyminen ja sitä kautta sen merkittävyys ja tuulivoimaloiden lopullinen asettelu määrittävät haitan merkittävyyttä, eikä merkittävyyttä ole tällä hetkellä mahdollista täysin poissulkea. Vaikutusten merkittävyys kuitenkin joka tapauksessa kasvaa lähes varmasti lähistön hankkeiden yhteisvaikutusten kautta.

Alueella jo toiminnassa olevat tai suunnitteilla olevat tuulivoimahankkeet, erityisesti Petäjäkankaan hankkeen viereinen Hangaskurunkankaan hanke lisäävät myös Petäjäkankaan hankkeen eläimistöön ja linnustoon kohdistuvia haittoja yhteisvaikutusten kautta. Yhteisvaikutusten merkittävyys korostuu eritoten lintujen ylimuuttoon kohdistuvien haittojen kohdalla, kun lähellä Pohjanmaan muuttopullonkaulaa sijaitsevalla alueella on useita tuulivoimapuistoja, joiden läpi muuttavat linnut liikkuvat. Petäjäkankaan hankealueella on todettu runsasta muuttoliikettä, josta iso osa kulkee voimaloiden törmäyskorkeudella. Eri hankkeista tehdyistä arvioista riippuen yhteisvaikutusten haitat voivat nousta merkittäviksi.

Petäjäkankaan hankealueella on merkittäviä ja myös luonnonsuojelulain suojaamia luontoarvoja, joihin kohdistuvien vaikutusten voidaan olettaa olevan pelkästään Petäjäkankaan hankkeen osalta mahdollisesti merkittäviä, mutta tämän lisäksi niihin kohdistuu myös Hangaskurunkankaan hankkeen aiheuttamia yhteisvaikutuksia. Kun huomioidaan Petäjäkankaan hankkeen suora rajautuminen Hangaskurunkankaan hankealueeseen, voidaan näiden hankkeiden yhteisvaikutusten olettaa olevan todennäköisesti jopa merkittäviä, koska osa Hangaskurunkankaan vaikutuksista alueen luontoarvoihin ja linnustoon on arvioitu kohtalaisiksi ja näiden vaikutusten merkittävyys oletettavasti kasvaa Petäjäkankaan hankkeen toteutuessa.

Hankkeen välittömään läheisyyteen sijoittuvan Hangaskurunkankaan yhteisvaikutukset kohdistunevat pääasiassa linnustoon sekä suurpetoihin ja metsäpeuroihin. Kokonaisuudessaan 12 tuulivoimalaa käsittävä käytännössä yhtenäinen tuulivoima-alue tulee aiheuttamaan häiriötä, joka eri lintulajeissa, suurpedoissa ja metsäpeuroissa tulee johtamaan välttämis- ja väistämiskäyttäytymiseen, mikä voi näiden lajien kohdalla johtaa molempien hankkeiden hankealueella sijaitsevien ja Petäjäkankaan luontoselvityksissä todettujen reviirien autioitumiseen.

Molempien hankkeiden toteutuessa alueelle muodostuu suuri, yhtenäinen voimala-alue, josta koituu haittaa myös muuttolinnuille, joissa saattaa ilmetä väistökäyttäytymistä. Linnut, jotka eivät väistä voimala-alueita altistuvat kasvavalle törmäysriskille. Muuttolintuihin kohdistuvat vaikutukset korostuvat molempien hankkeiden toteutuessa, kun alueelle muodostuu laajempi, yhtenäinen tuulivoima-alue, jonka ohittaminen on muuttaville linnuille hankalampaa. Myös perustellussa päätelmässä Hangaskurunkankaan linnustovaikutuksista on todettu selvityksessä annetun arvion kohtalaisista vaikutuksista olleen oikeansuuntainen. Tämän perusteella voidaan arvioida Hangaskurunkankaan

vaikutusten yhdessä Petäjäkankaan vaikutusten kanssa kasvattavan muuttaviin lintuihin kohdistuvia linnustovaikutuksia alueella kohtalaista merkittävämmäksi.

Kasvavasta törmäysriskistä kärsivät todennäköisesti myös Petäjäkankaan hankealueella pesivät petolinnut, joiden häiriöttömät reviirit pienenevät ja sisältävät nykyistä enemmän törmäysmahdollisuuksia, jos alueelle pystytetään uusia voimaloita.

Alueidenkäyttö

YVA-tarveharkinnassa on tunnistettu alueen maakuntakaavoitustilanne sekä alempi tasoisten kaavojen tilanne oikein. Maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävää tuulivoimarakentamista ohjaa lähtökohtaisesti maakuntakaava. Pohjois-Pohjanmaalla seudullisesti merkittävänä tuulivoima-alueena pidetään yli 10 voimalan kokonaisuutta. Suunniteltu Petäjäkankaan tuulivoimahanke rajautuu kaakosta Energia- ja ilmastovaihe- ja maakuntakaavassa osoitettuun tv-1 384 -alueeseen (Hangaskurunkangas). Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoima-alueiden laajuutta ja sijaintia voidaan yksityiskohtaisemmassa kaavassa muuttaa edellyttäen, että maakuntakaavan keskeiset ratkaisut ja tavoitteet eivät vaarannu.

Petäjäkankaan suunnitteluala-alue rajautuu Hangaskurunkankaan tuulivoimahankkeeseen, jolloin kaksi tuulivoimahanketta muodostavat yhtenäisen, yhteensä seudullisen kokonaisuuden.

Johtopäätös

Johtuen Petäjäkankaan voimaloiden mahdollisesta sijoittumisesta hankealueella tunnistettujen arvokkaiden luontoarvojen välittömään läheisyyteen sekä Hangaskurunkankaan vaikutusalueen välittömästä läheisyydestä Petäjäkankaan vaikutusalueeseen, on perusteltua pitää Petäjäkankaan hankkeen aiheuttamia vaikutuksia rinnasteisina YVA-lain hankeluettelon kohdan 7 e) tarkoittamaan suurempaan tuulivoimahankkeeseen. Koska Hangaskurunkankaan hanketta ei ole vielä toteutettu, sen vaikutuksista esimerkiksi muuttolintujen reitteihin ei ole vielä selvitettyä tietoa. Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että yhteisvaikutukset huomioiden hankkeen vaikutukset luonnonympäristöön, erityisesti linnustoon voivat nousta YVA-lain tarkoittamalla tavalla merkittäväksi.

Vastineessaan maakuntaliiton lausuntoon yhteisvaikutusten osalta hankkeesta vastaava on esittänyt, että hankkeen vaikutukset selvitetään kaavoitusmenettelyssä. Tätä päätöstä antaessa Petäjäkankaan tuulivoimahankkeen sijoittumista ja yhteensovittamista muiden alueelle suunniteltujen tuulivoimahankkeiden kanssa ei kuitenkaan ole ratkaistu alueidenkäyttölain mukaisessa menettelyssä (kuten esimerkiksi maakuntakaavoitus). Tämän vuoksi Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että hankkeella voi erityisesti muuttolinnustoon kohdistuvien vaikutuksien osalta, ja mahdollisesti muiden vaikutusten osalta olla merkittäviä kielteisiä vaikutuksia muiden lähialueen pidemmälle edenneiden maankäytön suunnitelmien toteutumiseen.

Kyseessä olevassa hankkeessa keskeinen kysymys YVA-menettelyn soveltamisesta liittyy erityisesti yhteisvaikutuksiin Hangaskurunkankaan hankkeen kanssa, sekä sijaintiin Pohjois-Pohjanmaan rannikolla alueelle, jonne on toteutettu ja suunnitteilla useita tuulivoimahankkeita. Nämä tekijät huomioiden Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että hankkeesta voi aiheutua YVA-lain 3 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia. Petäjäkankaan tuulivoimahankkeeseen tulee soveltaa YVA-lain mukaista arviointimenettelyä.

6 Päätöksestä tiedottaminen

Päätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella YVA-lain 13 §:n mukaisesti. Päätös on nähtävillä ympäristöhallinnon verkkopalvelussa osoitteessa: <http://www.ymparisto.fi/yva-paatokset/pohjois-pohjanmaa>.

7 Käsittelymaksu

Käsittelymaksu on 4 500 euroa.

Maksu määräytyy Lupa- ja valvontaviraston maksuista vuonna 2026 kirjoita tähän annetun valtioneuvoston asetuksen (1177/2025) perusteella.

8 Sovelletut säännökset

- Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-laki 252/2017): 3, 11, 12, 13, ja 37 § sekä liitteet 1 ja 2.
- Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-asetus 277/2017): 1 §
- Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §
- Valtioneuvoston asetus (1177/2025) Lupa- ja valvontaviraston maksuista vuonna 2026 1 §.

9 Muutoksenhaku

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä 1.

Hankkeesta vastaava, joka katsoo, että päätöksestä perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua Lupa- ja valvontavirastosta. Maksua koskeva oikaisuvaatimusohje on liitteenä 2.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Niklas Virkkala ja ratkaissut ylitarkastaja Jaana Tuppurainen.

Liitteet

Valitusosoitus
Maksua koskeva oikaisuvaatimusosoitus

Jakelu

Hankkeesta vastaava (todisteellinen tiedoksianto)

Tiedoksi

Kuullut viranomaiset (sähköisesti)
Hankkeen vaikutusalueen kunnat (sähköisesti)

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaiht. 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/53777/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/53777/2026 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Virkkala Niklas 06.07.2026 12:55

Ratkaisija Tuppurainen Jaana 07.07.2026 07:21